

Силабус дисципліни «Фінансова статистика»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Фінансова статистика

Спеціальність: **D1** · 071 Облік і оподаткування · 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання статистичної та фінансової інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних звітів, розрахункових робіт і презентацій.

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати статистичні поняття та фінансові показники, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу фінансової звітності й обговорення статистичних даних.

- аналізувати статистичну, нормативну та фінансову інформацію;
- виділяти головне та узагальнювати результати статистичних досліджень;
- планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів;
- коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками;
- брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння сутності фінансової статистики, її функцій та ролі в системі державного управління та фінансового аналізу. Знання принципів організації фінансово-статистичних спостережень, методологічних основ збору та обробки фінансових даних у секторах економіки.

Здатність аналізувати статистичні показники фінансової системи: бюджетну статистику, статистику кредиту й грошового обігу, страхову статистику, статистику фондового ринку та цінних паперів. Знання основ статистичного аналізу фінансових часових рядів, індексного методу та кореляційно-регресійного аналізу у фінансовій сфері.

- оцінювати фінансовий стан суб'єктів господарювання за статистичними показниками;
- визначати роль і функції фінансової статистики в системі обліку та оподаткування;
- характеризувати структуру бюджетної та банківської статистики;
- орієнтуватися в методах статистики фінансового ринку та страхування;
- пояснювати вплив макроекономічних показників на фінансово-статистичні дані.

Результати навчання

Пояснювати сутність статистичних категорій та явищ у фінансовій сфері: фінансові потоки, бюджетні доходи та видатки, кредитні агрегати, страхові премії та виплати, індикатори фондового ринку. Аналізувати основні показники фінансової системи для виявлення тенденцій і закономірностей.

Характеризувати організацію статистики фінансів в Україні, застосовувати методи статистичного аналізу фінансових показників, визначати основні тенденції та робити висновки щодо стану фінансової системи. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері статистики та фінансів.

- пояснювати зміст основних фінансово-статистичних показників;
- аналізувати структуру і динаміку бюджетних доходів і видатків;
- визначати показники ліквідності, кредитних ризиків та ефективності фінансових операцій;
- застосовувати базові методи статистичного аналізу у фінансовій сфері;
- використовувати офіційні статистичні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих рішень.

Теоретичні основи та організація фінансової статистики

Тема 1.1

Предмет, метод та завдання фінансової статистики. Сутність, функції та місце фінансової статистики в системі соціально-економічної статистики. Відображення фінансових операцій у системі національних рахунків (СНР).

Тема 1.2

Організація статистики фінансів в Україні: система органів статистики, Національний банк України, Міністерство фінансів, Державна служба статистики — їх роль у формуванні фінансово-статистичної інформації.

Тема 1.3

Статистика державних фінансів і бюджету. Структура доходів і видатків державного та місцевих бюджетів, показники виконання бюджету, методи аналізу бюджетних показників.

Статистика грошово-кредитної системи та фінансових ринків

Тема 2.1

Статистика грошового обігу та кредиту. Грошові агрегати, показники грошової маси, швидкість обігу грошей, структура кредитного портфеля та показники кредитної діяльності банків.

Тема 2.2

Статистика банківської системи. Класифікація банківських операцій, показники ліквідності, прибутковості та надійності банків; аналіз структури балансу банківської установи.

Тема 2.3

Статистика фондового ринку та цінних паперів. Показники ринку акцій, облігацій та деривативів; фондові індекси, методи аналізу кон'юнктури фінансового ринку.

Тема 2.4

Статистика страхування. Основні показники страхового ринку: страхові премії та виплати, рівень страхових виплат, збитковість страхової суми, концентрація страхового ринку.

Методи статистичного аналізу фінансових показників

Тема 3.1

Аналіз фінансових часових рядів. Методи виявлення тенденцій і сезонності у фінансових даних; показники динаміки, ковзне середнє, індексний метод у фінансовій статистиці.

Тема 3.2

Кореляційно-регресійний аналіз фінансових показників: побудова регресійних моделей, оцінка тісноти зв'язку між фінансовими змінними, прогнозування на основі статистичних моделей.

Тема 3.3

Статистика фінансових результатів підприємств та оподаткування. Показники прибутковості, рентабельності, податкового навантаження; статистичний аналіз фінансової звітності.

Тема 3.4

Зведена фінансова статистика та міжнародні стандарти. Платіжний баланс, статистика зовнішнього боргу, міжнародна інвестиційна позиція; порівняльний аналіз фінансових показників України та міжнародних стандартів МВФ/ООН.

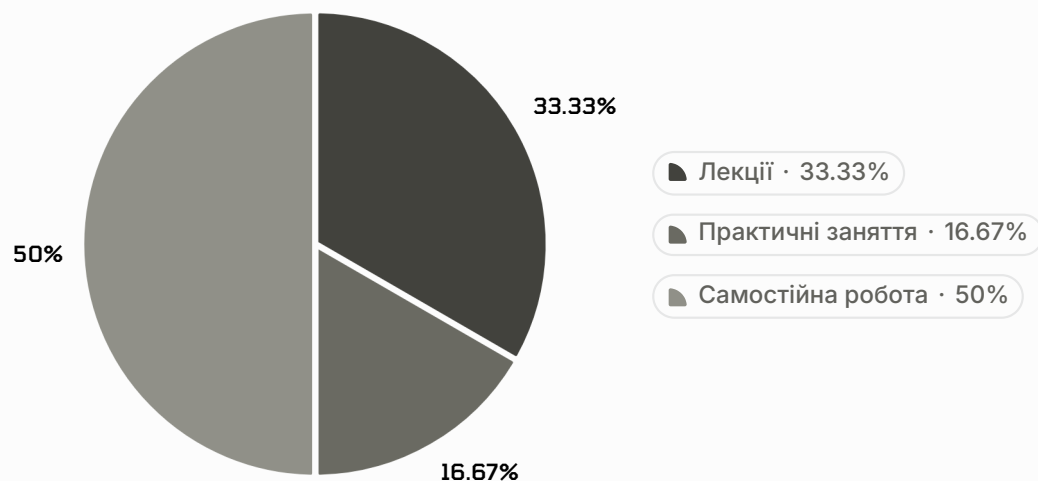
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Предмет і метод фінансової статистики	2	1	4
	Тема 1.2 — Організація статистики фінансів	2	1	4
	Тема 1.3 — Статистика державних фінансів і бюджету	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Статистика грошового обігу та кредиту	4	1	4
	Тема 2.2 — Статистика банківської системи	2	2	4
	Тема 2.3 — Статистика фондового ринку	2	1	4
	Тема 2.4 — Статистика страхування	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Аналіз фінансових часових рядів	4	2	4
	Тема 3.2 — Кореляційно-регресійний аналіз	4	2	4
	Тема 3.3 — Статистика фінансових результатів та оподаткування	2	2	4
	Тема 3.4 — Зведена фінансова статистика та міжнародні стандарти	2	2	5
Разом		30	15	45

Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою у вивченні фінансової статистики.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

☐ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються самостійно опрацьовувати статистичні звіти та офіційні фінансові дані.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та посібниками з фінансової статистики, статистики фінансів, фінансового аналізу (Стойко, Дема, Дропа та ін.), нормативно-правовими актами (Бюджетний кодекс України, Закон про Національний банк, Закон про фінансові послуги), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування фінансово-статистичних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення показників грошових агрегатів, бюджетного дефіциту, рівня страхових виплат, індексів фондового ринку; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу фінансових показників у динаміці; творчих завдань — підготовка аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань фінансової системи України. Очікуваний результат — уміння застосовувати методи фінансової статистики на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Національного банку України (bank.gov.ua), Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Державної податкової служби (tax.gov.ua), Рахункової палати (rp.gov.ua) та МВФ (imf.org). Аналіз статистичних збірників «Бюджет України», даних про грошово-кредитну статистику, порівняння показників у динаміці, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними статистичними джерелами.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів статистичних розрахунків; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів фінансової статистики; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля (визначення бюджетних показників, грошових агрегатів, індексів фондового ринку). Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз фінансово-статистичних показників). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Фінансова статистика» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню фінансово-статистичних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із фінансової практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних статистичних даних фінансового сектору України; студенти виявляють тенденції, пропонують інтерпретації та обґрунтовують висновки на основі офіційних джерел.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення грошових агрегатів, бюджетних показників, страхових індикаторів, індексів фондового ринку); відпрацювання алгоритмів статистичного аналізу.
Дискусії Обговорення актуальних питань фінансової системи України (стан держбюджету, банківська статистика, страховий ринок, фондові індекси); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Бюджетного кодексу, Закону про НБУ, законів про фінансові послуги та підзаконних актів; формування навичок роботи з нормативно-правовою базою у сфері фінансів.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою (наприклад, аналіз динаміки бюджетних показників або статистика банківського сектору); розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації фінансово-статистичної інформації.

Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей із використанням фахової термінології.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Рекомендована література та ресурси

1. Бегун С. І. Статистика : навч. посіб. — Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. — (для спеціальностей 071, 072).
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Державна служба статистики України. Статистичні збірники. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посіб. [Електронне видання]. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. — 238 с.
5. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
6. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (чинна редакція зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
7. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 № 3480-IV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
8. Куцик П. О., Воронко Р. М., Герасименко Т. О. та ін. Облік та фінанси : навч. посіб. / за ред. Куцика П. О. — Львів : ЛТЕУ, 2023. — 345 с.
9. Міністерство фінансів України. Статистичний збірник «Бюджет України — 2024». — URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>
10. Міністерство фінансів України. Переклад МСФЗ 2024 року. — URL: <https://mof.gov.ua/>
11. Національний банк України. Грошово-кредитна та фінансова статистика. — URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>
12. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
13. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
14. Фінансова статистика : навч. посіб. — Ужгород : УТЕК, 2024. — URL: <https://utek.uz.ua/>
15. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
16. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
17. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Національного банку України. — URL: <https://bank.gov.ua/>
24. Офіційний сайт МВФ — статистика фінансових показників України. — URL: <https://www.imf.org/en/Data>
25. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>